

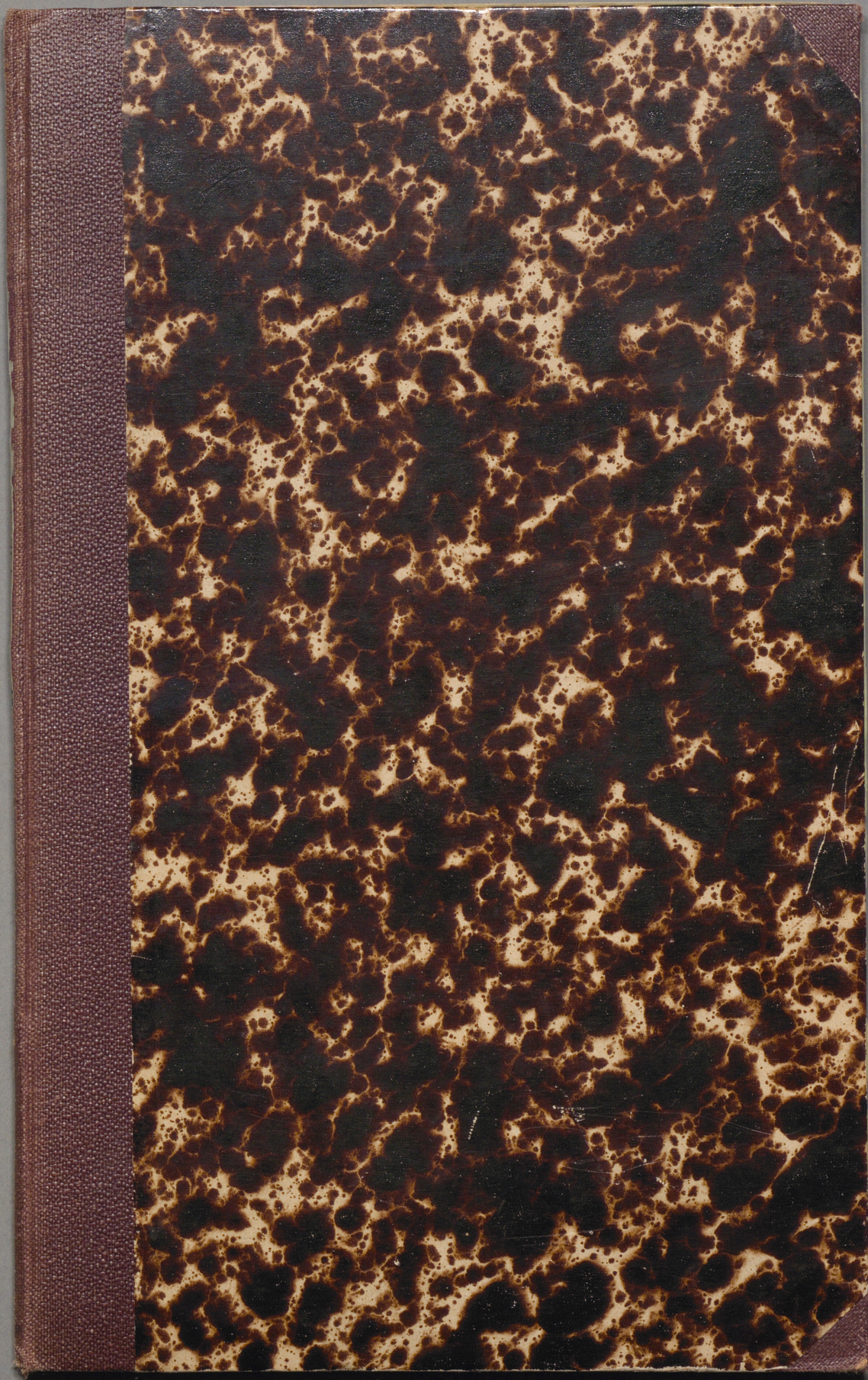
Om Stephanii boksamling

Klemming, Gustaf Edvard,

7 Cd Br. Stephanus

National Library
of Sweden

Biblist.
Luch.
(Ber.)

o

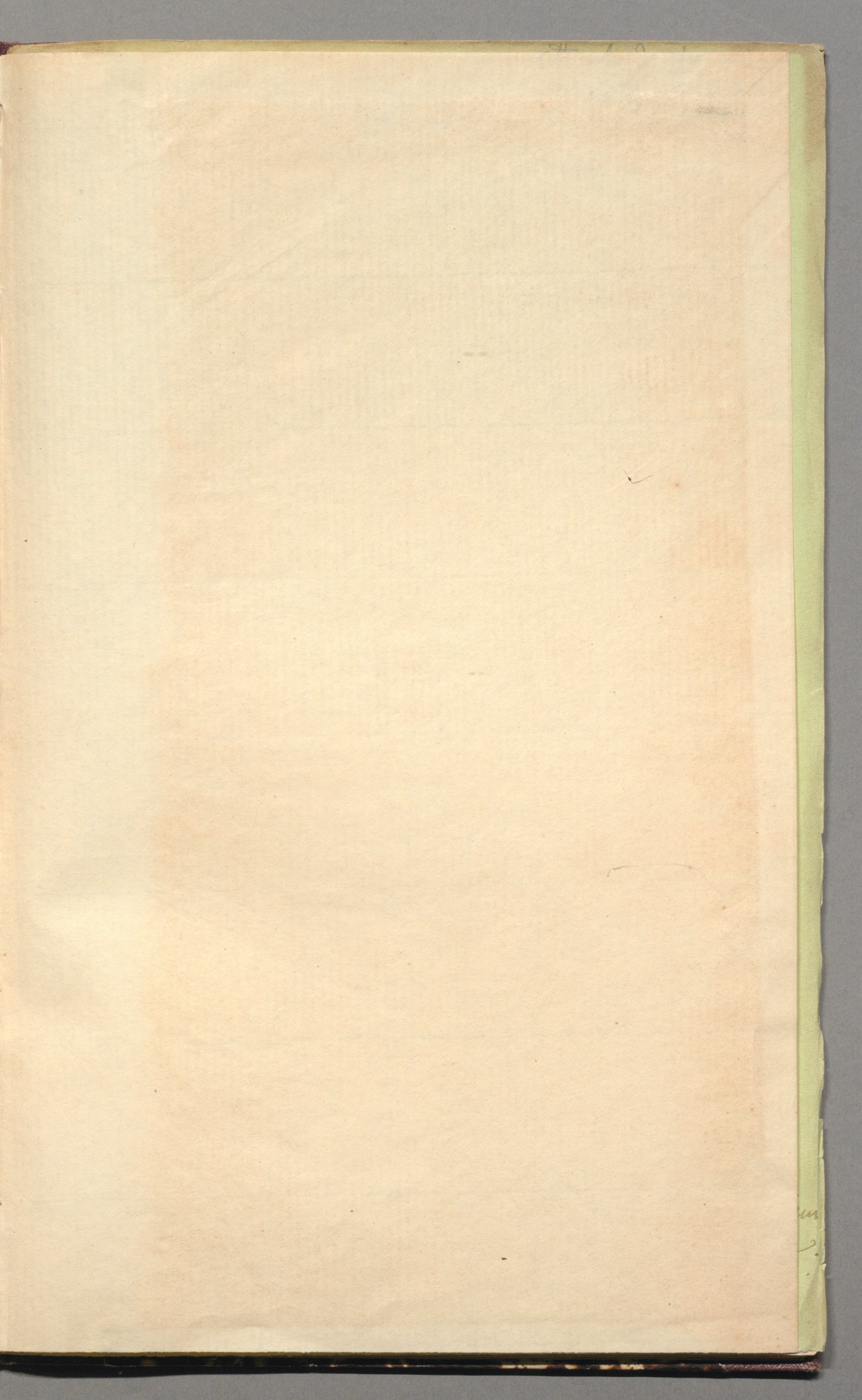
STEPHANUS

Ex A

Kungl. biblioteket

0 0000 000008475

8

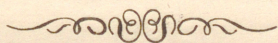
Et af de fyra
med titelblad

G. R. Klemming

Med titelblad finnes endast 4 exemplar utlem-
nade; 7 i arkiverna. Upplygan var, strängt räknad, 57 ex.
3^{ne} ha på första sidan, vid en 7, tryckfelet STEPHANII.

OM STEPHANII BOKSAMLING.

STOCKHOLM, 1850.

P. A. NORSTEDT & SÖNER,

Kongl. Boktryckare.

OM STEPHANS BOKSAMLING.

STOCKHOLM, 1850.
P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Konst. Boktryckeri.

inlämnat. Först har jag ansett passande att meddela
brother CHRISTIAN inlämnade skrifselse till DUREEL om
inköpet, äfverom i denna första bref. De af DUREEL be-
lästa brefven från STEPHANI erka, har jag trots mig icke
bort utelämnat. Originalerna till mina afskrifter finnes i
Kammar-Kollegii arkiv, till dess de enligt förmodan jämte
den öfriga skörden öppnans till sin rätt ort. S. T.
Stockholm 24 December 1850.

Med djup vördnad

Herr Conferens-Rådet, Öfver-Bibliothekarien WERLAUFF!

Sedan början af detta år har e. o. kanslisten i Kam-
mar-Kollegium Hr B. A. RAPPE oafbrutet förehaft en, ännu
oafslutad, storartad forsknings-färd inom nämnde verks
arkiv, hvalf, torn och mögel- (för att ej säga sop-) högar.
En stor mängd handlingar, dyrbara för Sveriges inre och
yttre historia, i synnerhet under 16:de och 17:de århundradet,
utgöra den, till och med för mig, oväntadt rika skörden
af hans outtröttliga ihärdighet. Hr RAPPE har till genom-
seende meddelat mig de icke fåtaliga, litteraturhistorien
vidkommande papper, hvilka han anträffat, hufvudsakligen
i det stora reducerade DE LA GARDIESKA arkivet. Bland de
talrika brefven till MAGNUS GABRIEL DE LA GARDIE från
Svenske residenten i Danmark MAGNUS DUREEL, befinnas
äfven några, som handla om inköpet till Sverige af STE-
PHANI JOHANNIS STEPHANII boksamling. Jag har ansett mö-
dan värdt afskrifva dem, för meddelande åt Hr Conferens-
Rådet, hvars underrättelser om de äldre Danska boksam-
lingarna, litteraturhistoriens vänner med så mycket nöje

inhämtat. Främst har jag ansett passande att meddela drottning CHRISTINAS inledande skrifvelse till DUREEL om inköpet, åberopad i dennes första bref. De af DUREEL bilagda brefven från STEPHANII enka, har jag trott mig icke böra utelemna. Originalerna till mina afskrifter finnas i Kammar-Kollegii arkiv, till dess de, enligt förmodan, jemte den öfriga skörden aflemnas till sin rätta ort, Riks-Arkivet.

Stockholm 24 December 1850.

Med djup vördnad

G. E. Hlemming.

Sedan mitt bref, med åtföljande bilagor, var färdigt, har jag funnit min handstil så ful, att jag föredragit öfverlemna det hela i vackert tryck (hvaraf jag tagit endast några få exemplar). Oaktadt detta således nu kommer Hr Conferens-Rådet tillhanda i form af tryckt uppsats, sker det dock utan anspråk att gälla som sådan. Jag har endast velat meddela några materialier, öfverlemnande till Hr Conferens-Rådets skön, att begagna sig deraf, eller låta dem återgå i glömskan.

Till Residenten Durel att Kongl. May^{tt} will köpa M^r
Stephani Stephani Bibliothek.

Christina &c. Wår ynnest &c. Wij hafwe Resident Durel,
Oss resolverat att köpa Mr Stephani Stephani Bibliothec; och
wille derføre icke högre gifwa ähn till 2000. Rd^r; dhett ähr
fördenskull Wår Nådige willie och befallning att J negotieren
medh Enckian här om, och dher J kunne nå något bättre köp,
så giöre J Oss der medh så mycken större dienst: allenast måste
J tillsee att icke något blifwer förryckt aff dhett som dher ähr,
hwaröfwer Wij en catalogum allaredo hafwe, deraf Wij eder en
Copia tillskicke, och wele att J der effter dem registreren och
eder tillhanda lefwerera låthen, till Wår wijdare ordre. Detta
edher till effterrättelse &c.

(Ur Riks-Registraturet, för den 26 April 1651.)

HöghWelborne Nådige Herr Grefue,,
RiksSenator, Mechtighe Patron.

För 8 daghar sedhan bekom H. K. Mz allernådighste be-
fallningh iagh i vnderdånighz att tillhandla K. Mt Stephanianam
Bibliothecam. Och har iagh då strax effter min skyldighe plicht
skrifuidt till Soor der enkian tillhåller, låtandes henne förnimma
iagh hadhe derom ordre, i betrachtande att der iagh skulle låta
henne förnimma att bibliotheket desidereeradhes höghlighen, en-

kian då skulle hålla det högt. Nu i dagh ähr hoon hijtkommen och begierte i förstone 2400 Rd: in Specie; Och iagh kom omsidher medh henne till 1800 Rd: och troor icke annars vthan hoon håller kiöp, och iagh i morghon Will Gudh sluter kiöpet medh henne, och effter som Stiernhöök medh siste post för 8 daghar sedhan skreef han wille som nu medh denne posten hafua sendt migh cathalogum, på det iagh kunde den confereera medh denne som enkian migh öfuerlefuereerar och sedhan mz bökerne, att dee alle motte wara till stedes, dy åstundade iagh bemelte cathalogum, effter iagh den intet har bekommit, och vthan hwilken iagh icke wist kann sluta och anamma bökerne oanseet ånkian sigh höghlighen förklarar att icke det ringaste skall förkommas af bemelte böker. och iagh henne har förehållit, att kiöpet skulle aldeles gå till intet om der någhot förkommes. Hwilket Eders HöghGr. Ex. till ödmiukt swar på dess nådighe skrifuelse af den 26 passato som iagh medh denne posten först bekom, iagh ey har tort förhålla. Befallandes Eders HöghGr. Ex. Vnder Guds mechtighe beskydd, och i dess Wanlighe gunst och nådher migh ödmiukelighen. Helsingör den 9 May 1651.

Eders HöghGr. Ex.

Allerödmiukste och
tienstskyldighste
tienare.

Magnus Durcel.

(Ett politiskt P. S. som ej hör till saken.)

Utanskriften: A Son Excellence,, Monseigneur le Conte Magnus Gabriel de la Garde, etc etc. Senateur et Grand maistre de Suede. Stokholm.

HöghWälborne Herr Grefue,,
RiksSenator, Nådighe Herre och Patron.

Hennes K. Mt har iagh denne gången allervnderdånigst refereradt, huru som iagh har fulkomlighen slutit kiöp medh Stephanij enkia, och kiöpt Stephanij bibliothek aldeles effter den cathalogum K. Mt har seet för 1700 Rd: och effter hoon dessförvthan har lofuadt migh heemlighen att förskaffa een kista mz manuscriptis som henne ähr förbudhin sigh afhenda låta, för 200 Rd, så och kann skee löper 100 Rd: på vmkostnadt att slå bökerne in i kistor, att låta föra dem 13 mil från Soor och hijt, item föra dem am borth när dee skola vthskeepas, så stigher summan der iagh kann få den kistan mz manuscriptis in till 2000

Rd: såsom H. K. Mt iagh och köpebreefuet eller contractet här om allervnderdånigst har öfuer sendt. Skall i vnderdånighz förwenta här om ordre, hwar penningarna skola anammas till betalningen, så och om iagh siöledhes bibliotheqv et skall öfuer senda eller huru här om skall bestellas. Jagh förblifuer stedse

till försekringh på köpet har iagh
ex proprio lefuerecradt enkian
100 Riksdaler på handan.

Eders HöghGr. Ex.

Vnderdånighe och ödmiuke
tienare i dödhen.

Hels. den 16 May 1651.

Magnus Dureel.

Utanskriften: A Son Excellence,, Monseigneur le Conte Magnus Gabriel de la Gardie; Senateur et Grand Maistre du Royaume de Suede.

HöghWelborne Herr Grefue,,
RiksSenator, Nädighe Herre och Patron.

Eders höghGr. Ex. dragher sigh twifuelsvthan gunstelighen till minnes, huru som Eders HöghGr. Ex. in Majo nest förledhen migh anbefalte att vkiöpa till K. Mz behooff Stephanij bibliotheck. Hwilken befalningh hör samelighen att effterkomma och synnerlighen effter K. Mt sielf allernådighst migh om samma saak täktes biudha, iagh då strax förskreef hijt ifrån Soor, Stephanij enkia, accordeerandes medh henne om 1700 Rd: för bibliothecket och 200 Rd: för manuscriptis, der hoon kunde tillstella migh dem ostympadhe, gifuandes henne på handan 100 Rd: Och effter som tijdhen nu så lidher sin kooss, och hoon icke alleenast trenges af sine creditorer, vthan och hoffmestarn på Soor, hwilken icke gierna skulle see att bibliothecket kommer i K. Mz hender, dy har hoon skrifuit migh breek på breek, iagh wille låta af hemta samma bibliotheck och lefuereera henne penningarna. Och oanseet iagh wäl tillförende har skrifuit här om, dy twiflar iagh att härom skall K. Mt vara påmint, Nödgas der före Eders HöghGr. Ex. ödmiukelighen om beddia, Eders H. Gr. Ex. täckes K. Mt å mine wäghnar allervnderdånigst härom påminna, på det iagh medh det forderlighaste kann låta afhemta bemelte bibliotheck. Enkian har wäl här till gifuidt godhe ordh, och iagh har erhållit crediten det besta iagh har förmåt, Men begynner nu derhoos att hoota att hoon will sellia borth bibliothecket till andra, och att dee penningar hoon har fåt på handan skola wara förfalne effter som hoon wentar så långt öfwer tijdhen. Det wore 1700 Rd: för bibliothecket, 200 för de manuscriptis om

dee kunde bekommas, och 100 Rd: går vthan twifuell på omkostnadt att låta föra heela bibliotheket ifrån Soor och hijt. Beddiandes ganska ödmuikelighen om möijelighet wore att iagh kunde få wexell på ofuanbemelte summa som wore 2000 Rd: tillsamman, medh neste post. Och i medler tijdh skall iagh göra mitt besta att ställa enkian wäl till frids. Synnerlighen effter hwar man weet att bibliotheket ärnas K. Mt, skulle det vara migh så mycket meera angelegghet att icke någhon fördristar sigh att kasta der iäff vthi. Eders HöghGr. Ex. befaller iagh här medh trolighen och ödmuikelighen, vthi gudz den aldrahöghestes milderijke beskydd och förblifuer så lenge iagh lefuer

Eders HöghGr. Ex.
Allerödmuikste och
tienstewillighste tienare

Helsingör den 29 Aug. 1651.

MDureel.

Utanskriften: A Son Excellence,, Monseigneur le Conte Magnus Gabriel de la Gardie; Conte de Leckö etc. Senateur et Grand maistre de Suede.

HöghWelborne Herr Grefue,,
RiksSenator, Nädighe Herre och Patron.

Det Eders HöghGr. Ex. igenom mine vnderdånighe skrifuelser icke ähr vnderrettat om det vpkiöpte bibliotheket der öfuer ähr iagh bekymbradt och weet icke huru der medh motte hengia tillhoopa; om och mine breef icke skola vara framkomne. Min skyldighz fordrar att reitererat, serdeles effter det Stephanij enkia ähr ondh att ställa lengre till frids, effter iagh henne här till medh godhe promesser har vppehällit. Eders HöghGr. Ex. ähr twifuels vthan kunnogt att K. Mt befalte aller nådighst migh i våras att vpkiöpa bemelte Stephanij bibliotek, och der för [betala] 2000 Rd: det höghsta, aftingandes det besta iagh kunne summan. Sådan min allernådighste Drotninghs befalningh hör samlighen att effterkomma accordeeradhe iagh medh henne enkian om 1700 Riksdaler för biblioteket, som hoon migh komplett skulle öfuerlefuerera effter öfuersende cathologum af bibliotecario Regio sedhan vidimeeradt. Och effter som hoon hadhe een kista mz manuscriptis förseghlat af hoffmestarn på Soor Falk Giöe, så lofuade iagh henne derföre 200 Rd: hwilket om hoon nu præstera kann iagh icke kann weeta. Men har lof-

uadt migh heemlighen samma kista öfuersenda. Sedhan att hemta bemelte bibliothek från Soor som ähr 14 mihl här ifrån will och någhre penningar, iagh likwål icke derom grant weet, Vthan gissatt på 100 Rd: wore så summan i als 2000 Rd: Men der hoon enkian icke kann lefuereera dee förseghlade manuskripta, 1800 Rd: Och På sådan accordh lefuereerade iagh i wåras enkian 100 Rd: ex proprio på handan, på det K. Mt som migh här om befalte, kunde wara wissare om köpet, och der hoos Eders HöghGr. Ex. migh här om då monde och så befalla. Det wersta ähr att det lidher så långt på wintern att iagh ähr redder Seglation sperres, och biblioteket icke kann i höst komma öfuer. Derhoos effter det dröijes så lenge fruchtar iagh man fixerar någhre böker af enkian; hwilken som een qwinspersoon icke kann så wål tagha sådant i acht eller forstå sigh här på. Wexell eller penningar här till har iagh intet bekommit, elliest skulle biblioteket länge warit här eller kann skee i Stokholm. beder derforö ödmiukelighen Eders HöghGr. Ex. täckes medh denne posten giöra här om een nådigh ordre, att fölliandes K. Mz allernådighste willie, iagh motte få giöra här medh endskap, till K. Mz allernådighste contentement. Jagh förblifuer så lenge iagh lefuer

Eders HöghGr. Ex.

allerödmiukste
och troghneste
tienare

Helsingör den 3 Octob. 1651.

MDureel.

(Ett politiskt P. S. ej hithörande.)

Utanskriften: A Son Excellence,, Monseigneur le Grand maistre du Royaume de Suede.

HöghWelborne Herr Grefue,,

RiksSenator, Nådige Herre och Patron.

Eders HöghGr. Ex. Nådige skrifuelse af den 28 nestförledne månadt har iagh wål bekommit medh ordinarie posten. Det ähr som Eders HöghGr. Ex. mentioneerar att dee som pennin-garna till bibliotekets vpkiöpande assignera skola ähre någhot longhsame. H. Slangefelt har skrifuit migh för 14 daghar att han summan medh nest fölliande post på Hamburgh öfuergiöra skulle, och mz denne skrifuer han, att summan skall sendas i dukater hijt siöledhes. Huru meera ähr så fruchtar iagh effter

som det ähr så långht lidet vthi novembris månadt, och seglation så gott som slutin, att biblioteket icke kommer till Stokholm denne winter. helst effter som penningarna ännu icke ähre här och biblioteket moste hemtas hijt i från Soor. Mutileeradt will iagh icke förhoppas det skall wara, ty iagh har låtit confereera det medh H. Wossij vnderskrefne cathalogo, då fögha feeltes vthan någhre små ordinarie böker som hoon skulle skaffa nye igen. Så ähr icke vthan att hoon som een qwinperson lettelighen motte i sådant fall bedraghas. Hadhe det varit möijelighet att pennin-garna för een månadt eller någhot hadhe varit här, så skulle iagh icke twiffa vthan bökerne nu meera skulle hafua varit i Stokholm. Så mycket möijelighet ähr skall iagh giöra min flijt; Men der icke möijelighet wore bedher Eders HöghGr. Ex. iagh ödmuelighen att willia å mine wäghnar hoos höghe Öfuerheten allervnderdånighst vrsechtat, der någhot der effter fråghades.

— — — (Det öfriga af brefvet rör dagens händelser.)

Helsingör den 7 Novemb. 1651. Magnus Dureel.

Utanskriften: A Son Excellence,, Mousaigneur le Grand Maistre de Suede.

HöghWelborne Herr Grefue,,
RiksSenator, Nådige Herre,,

Eders HöghGr. Ex. Nådige skrifuelse medh Nie hundrade ducater, har iagh medh dess vthskickade hoffiunker wäl erhållit. Och effter dess nådige befalningh skall iagh sökia här medh att contenteera Stephanij Enkia för bibliotheket. Det wersta ähr att een dukat går här icke meera än för 11½ mark. Men så skall iagh giöra min aller möijelighaste flijt att giöra eet slagh i sakan, så det icke skall wara till det ringaste hinder huru iagh då laghar. Men att biblioteket skall kunna komma öfuer denne hösten eller snarare till seijandes wintern; det despererer iagh aldeles om. Kommer här skeep, och det ähr möijelighet i medler tijdh att få biblioteket hijt så skall intet feelas på min flijt.

— — — (Det öfriga af brefvet hör ej hit.)

Helsingör den 5 Decemb. 1651.

MDureel.

(Samma utanskrift som på föregående.)

Högh Welborne Herr Grefue,,
och Riks Marskalk, Nädighe Herre,,

Det har gåt någhot longsamit med K. Mz bibliothek, men så förnimmer iagh det ähr nu vnder wäghen, och wedh pass 2 a 3 mil här ifrån, som mine vthskickade migh ausera, och i dagh förhoppas iagh att det skall wara här. Enkian har difficulteradt att tagha dukater, och sedhan att anamma dem owichtighe, men så har iagh stelt henne till frids, Men mycket meera har iagh haft att giöra medh hoffmestarn på Soor så wäl som een hooper höghlerdhe der, hwilke hafua kastadt migh in een hooper jäff och difficulteter, som in effectu fögha hafua haft att betydh vthan tient till vppehåll, alleena har iagh förmerkt att retta orsaken der till har warit dee mista intet gierna biblioteket. Medh neste post skall Eders HöghGr. Ex. particulierement här om blifua tient, alleenast detta tienar denne gången till ödmuik awis att bökerne ähre migh så när, att komma i mine klor, då iagh skall fuller icke försuma migh att senda dem öfuer med förste här igenom gående skeep på Stokholm. — — — (Det öfriga af brefuet rör politiken.)

Hels. den 13 Febr. 1652.

Magnus Dureel.

Post Scriptum,

Och Nädighe Herre,,

Rett nu fick iagh biblioteket i gården hwilket består vthi 10 stora kistor, Och dee Manuscripta har iagh och fåt, medh hoffmestarns pitschier före orördh, det ähre budne migh åthskilliche iutefinter, men iagh ähr gladh iagh har alt här i mine klor. K. Nädighe Herre, Eders HöghGr. Ex. tackes K. Mt å mine wäghnar allervnderdånighst föredragha att dee 200 Rd: in Specie motte migh godhe giöras. Jagh skall alt skrifua, omstendelighare mz posten, öfuer 8 daghar. Den aldrahögste vppehålle Eders HöghGr. Ex. länge och wäl. datum ut in litteris.

Eders HöghGr. Ex.

Vnderdånighe och
troghneste tienare

MDureel.

(Samma utanskrift som på föregående.)

HöghWelborne Herr Grefue,,
Och Riks marskalk, Nådighe Herre,,

Eders HöghGr. Ex. sender iagh då ödmiukelighen här hoos Stephanij enkias qvittents på dee 1700 Rd: för K. Mz bibliothek; det E. H. Gr. Ex. migh till försvar här täckes migh tillbakas senda Hwadh omkostnadt här på ähr anwendt täckes Eders HöghGr. Ex. see af innelagde min rekningh. Och anbelangande dee manuscripta, så täckes Eders HöghGr. Ex. see af hennes breef till migh att hoon har fåt 100 Rd: dee resteerande 100 Rd: sende iagh henne effter eghen begieran medh förledne post, effter som iagh ex proposito hölt medh dem inne in till dess hoon skaffade migh någhre böker igen som fecladhe, på hwilke 200 Rd: iagh och skall öfuersenda hennes eghet qvittentz. Der kann ännu fuller wara een eller annan book bortha, doch af ringa werde, men så har hoon most fylla taalet vp medh bettere böker igen, så att det icke skall wara bibliotheket till skadha. Mine vthlagde penningar nemblighen 277 Rd: 41 lybsk. beder Eders HöghGr. Ex. iagh ödmiukelighen migh procureera, och H. Beyer lefuereera låta. Och skall nu bibliotheket komma medh första skeep medh Guds hielp. — — — (Det öfriga af brefvet hör ej hit.)

Helsingör den 27 Febr. 1652. Magnus Durell.

(Samma utanskrift som på de 3 föregående.)

Bilagde äro här:

1:o. Den Edle och Velborne Herre Her Magnus Durell höyerede Herre och gode Ven:

Haffuer ieg bekommett eders Velbyrdigs gode schriffuelsse och der hos hundrede Rixs daler huilche war mig meget kier kommen att ieg sich dem förend hoffmester kom hiem at ieg kunde göre Summan fylest för bögerne huorfor ieg ssender eders Velb. en Quitans paa den hele ssum för bögerne och Tacher eders Velb. gandsche ydmygeligen för god betalning och kom hoffmester hiem en Time effter posten haffuer Voret her men om Mandagen Lod hand strax höre om dett schreffne Töy den Tid hand för nam att ieg iche haffde dett bleff hand meget Vred och regerede ilde med mig och ssagde at ieg strax schulle holde schiffte da Turde ieg iche ssige det at eders Velb. haffde bekommet det men ieg schylte paa at min broder haffde det J forwaring ssaa hand haabis at hand schulle faa det endnu beder derfor gerne at eders Velb. eller hans Tiener iche Lade ssig merche för nogen at J haffuer bekommet det för naar hand för Sanden der om at Vide ssaa Nyder ieg aldrig ro beder derfor gandsche gerne och för all den gode Tillid ieg haffuer Till eders

Velb. at hand Vill Vere mig behielpelig^(?) med dii hundrede Rixs daler ssom rester endnu at ieg mote faa dem om 3^(?) Vger effter min forige schriffuelsse att ieg kunde bliffue klar giort med schiffet och komme her fra steden Thi det er mig intett Tienligt at bliffue her Lenger effter dene dag ssender ieg eders Velb. nogen böger ssom er aff dii offuer bleffuene böger ssom findes dog J det store Register och ssom er forglemt at bleffuin indpachet den förste gang Thi gud schall Vide at med min Vielie er der iche bleffuen et blad forminschett huad dii andre böger er an langgendis ssom feyler schall ieg göre min höyiste flid der Till att ieg kand be komme dem dog ieg er Vist forssichrét der paa at der findes en hel hoff aff dem iblant dii förste böger ssom ere indpachede huad det Lösse schriftöy — eders Velb. begerer schall ieg göre min yderste flid der Till at forschaffe eders Velb. med neste post Thi den war iche Til stede ssom ieg kunde betroet at före det Til posten Thi eders Velbyrdighed Tör iche frycte at der schall komme et blad bort der aff Thi ieg Vnder det ingen helder end eders Velb. och ynschet at der war noget iblant ssom kunde befalde eders Velb da schulle det were mig kiert Thi förend nogen aff dem her paa steden schule faa et blad der aff före schulle ieg brende det J ilden och Vil hermed haffue den gode Herre med hans Velb frue gud Alermechtigste Till Siell och Liff Troligen J Vold befalett.

Aff Sorö 16 Febr: Anno 1651 [läs: 1652!]

Thalle S. M. Staphens.

Egen haand

Utanskriften: Den Edle och Velborne Herre Her Magnus Durel hendis Kongelige Maiestz aff Suerig Velbetrede Recedent J Danmarch min höyerede Herre och gode Ven Dette breff Tienstwiligen.

2:o.* Kiendes Jeg underschreffuene att haffuer Anammett aff hendiss Kongelige Mayestzs udi Suerig Velbetrede Resiident her J Danmarch den Erlig och Velbyrdig Mand, Her Magno Durell fuldkommen betalning for min S. Hossbonds Biblotech, Nemlig Sytten hundrede Rix daller. For huilchen Sum Jeg Vill haffue hannem Quiterett Tachendiss for god betalning. Till witterlighed och ydermere forssichring, haffuer Jeg dette med mit Zignette bekreftiget och med Egen haand Vnder-schreffuett. Datum Sorö den 17. February 1651 [läs: 1652!]

(Sigill.) Thalle S. M. Staphens

* DELA GARDIE har illa verkställt DURELS bön om återsändandet häraf!

3:o. Rekningh på dee af Hans HöghGr. Ex. Riksmarskalken migh öfuerende 900 dukater.

Till K. Mtz bibliotheks vpköpande på Soor, den 27 Febr. 1652.

Den 17 Febr. lefuereradt Stephanij enkia på Soor till fullo effter contractets lydelse	Rd: 1700
Min betiente resepenningar till Soor 3 åthskillighe gångor	18
för kistor till bibliotheket	20
Draghare som hafua hulpit samt bokebindarn	4 - 9 sk.
gråt papeer 1 Rijs	— 32 sk.
i forlön för 10 wagnar ifrån Soor till Helsingör, medh drikspenn.	55
dee 900 dukater iagh har most gifua vth för 11½ mark, på hwar dukat ½ mark	75
att föra kistorne am bordt och der till draghare	5
	<hr/>
	Summa Rd: 1877 - 41 lsk.
Noch för dee manuscriptis	200
	<hr/>
	Facit Rd: 2077 - 41 lsk.

Rester migh som iagh ex privato har vtlagt Rd: 277 - 41 lybsk.

Magnus Dureel.

Ett löst blad, utan datum [Mars? 1652], lyder så:

Post scriptum

Och Nädighe Herre,,

Eders HöghGr. Ex. Nädighe skrifuelse af den 27 passato har iagh i ödmiukhz bekommit. Önskar af hiertadt och trolighen Eders HöghGr. Ex. medh dess furstl. gemål och höghe huuss all sielffbegierligh prosperiteet och godh walmögho, gratulerandes Eders HöghGr. Ex. i vnderdånigh trozh dess gemalins reconualescenz, och bedher gudh den långhwarig motte blifua. Hwadh K. Mz bibliotek anbelangar så beware Gudh vthan iagh derom skulle göra min aller möjijelighaste flijt; har och så medh första occasion som sigh har pränteeradt som ähr een af våre Spaniefarders det in skeepatt. Och heter Skeeparen Enne Dodes och Skepet Gottlandh. Hwilket denne daghen ähr hijt ankomett och här ifrån gångett mz godh winn, såsom iagh nest Guds hielp hoppas dett för detta breefuets ankommande skall wara i Stokholm. Der ähre 10 kistor alla numereeradhe och medh krone merkie teknadhe. Manuscripta ähre orörde, och medh hoffmestarns på Soor Falk Giös pitschir försegladhe. Dee öfrighe har

iagh registreerad och befinna sigh effter cathalogum richtigt, alleena feclas wäl här och där een book af ringa werde, i den staden der ähre andre af bettere werde; men så moste änkian dem ännu öfuer senda, ty iagh förhåller henne dee 100 Rd: in till dess hoon migh har dem till fullo skickatt; hwilka iagh strax medh någhott annadt skeep öfuer senda skall, så snart iagh dem bekommer, hwar medh ey heller lenge dröyas kann. Min lilla restanz på 277 Rd: för manuscriptis och vmkostnadt beder Eders HöghGr. Ex. iagh ödmuikelighen af K. Mt nådighst migh procurera. — — — (Det öfriga beträffar politiska förhållanden.)

Magnus Dureel.

Ur P. S. i ett bref från samme till samme af den 7 Maj 1652:

Gudh gifue iagh wore så lycksam at få weeta att biblioteket wore öfuerkommit och K. Mt till nådighst behagh, serdeles om iblandh manuscripta ähr någhot funnet af importants, och werdt dee deerpå spendeerade 200 Rd:

Ett sednare, löst tillägg vid samma bref lyder:

Post scriptum.

Och Nådighe Herre,,

Stephanij enkia war här i söndaghs; hennes bref till migh skall vthwijsa huru hoon wändass att hoon icke får dee resteerande 100 Rd: för manuscriptis. Jagh har most gifuit henne 20 Rd: beddiandes ödmuikelighen Eders HöghGr. Ex. täckes å mine wäghnar allervnderånighst anhålla hoos K. Mt iagh motte fåå dee migh resteerande 277 Rd: som iagh för manuscriptis och på dee dukaterne ex proprio har förskutit och vthlaght. Der hoos att E. H. Gr. Ex. gunstelighen migh täckes weeta låta om biblioteket så och dee manuscripta wäl ähre öfuerkomne. och alla böckerne sigh der befinna; det iagh likwäl wisserlighen förmodar, förvthan någhre få som Stephanij enkia migh skall ännu tillskicka, och iagh dem Eders HöghGr. Ex. öfuersenda. För än iagh får här om vnderrettelse låter iagh enkian intet få dee 80 Rd: som resteera. Men 20 Rd: har iagh vthi hennes stoorå nödh most förstreckia henne. — — — (Det öfriga bör ej hit.)

Det omnämnda brevet af STEPHANII enka lyder:

Den Edle och Velborne Herre, Her Magnus Durell gunstige Herre och gode Ven. beder ieg eders Velbyrdighed gandsche gerne att hand Vilde dog betenche mig fatige Quindes Velkor och at ieg nu icke Lenger schulle bliffue opholdt Thi ieg Ved icke huad aarssag der kand Vere Till effterdi ieg io erbyder mig att eders Velbyrdighed kand Tage aff pengene ssaa mange ssom

bögerne er doffelt Verd och Vill giffue forpflicht fra mig at schaffe eders Velbyrdighed dii böger ssom ieg haffuer J mit huss naar gud Vild det aler förste ieg kommer hiem Thi ssaa ssant ssom gud schall hielpe mig ieg er pengene schyldig bortt och haffuer sset doffelt pant for dem och haffuer Loffuet nu Til dene Tid at Lösse huorfor ieg kommer nu Till at miste det pant ssom ieg haffuer Vdssat for ieg haffuer iche penge at Lösse det for derfor beder ieg eders Velb. gerne att hand dog for guds schyld betencher min Leylighed och Lade mig iche Reyss Tomhendett Tilbage igien om ieg kunde iche faa dem alle att ieg da maatte be komme 80 eller 70 Rixd Thi ieg haffde iche Saadant formodet aff eders Velb. och det er iche effter eders Velbyrdigheds Obligations Lydelse Thi det maa fortryde mig att ieg schall Vere ssaa ilde betroendis for dii Lopen böger ieg Var iche ner ssaa Vantro den Tiid ieg flyte eders Velb. Tienere min Salig mands schreffne Töy och hand haffde iche en scheling at fly mig derfor ieg Vil gerne bliffue her J byen J morgen Till medag om ieg kunde faa nogen Var iche min Trang nu ssaa stor ssom den er ieg schulde iche ssaa Titt bede om det ssom ieg schulle med Rette haffue Thi haffde eders Velb schichet ssin Ringeste Tiener Till mig da Vilde ieg iche giffue den ssaa slet bescheen och Lade den reysse ssaa lang Vey effter intet ssom ieg nu Vederfaris her. beder ieg eders Velb. gandsche ydmygeligen att ieg maatte faa nogen god. Suar Till bage igien huor Till ieg schall ssila min Lid om ieg kand be komme nogen aff pengene eler iche Thi ieg forhaabis at den gode Herre iche Vndsslar min begering och Vile iche heler Tro at det er eders Velb. Vile at ieg schall reysse ssaa Lang Vey Till bage med ingen anden bescheen och Vill her med befalle eders Velbyrdighed med alt huis eders Velb. kiert er gud Troligen J Vold befalett Aff
Helsingör den 8 May 1652

Thale S. M. Staphens

Utanskriften: Den Edle och Velborhne Herre Her Magnus Durell hendis Konglig mayestetz aff Suerig Velbetrode Recedent J Danmarch min gunstige Herre och gode Ven.

(Ännu den 12 November 1652 påminner DUREEL om sitt förskott.)

Märkligt nog är, att DUREEL ända till slutet ansåg sig handla för drottningens räkning. Det är dock utom tvifvel, att MAGNUS GABRIEL DE LA GARDIE var den verkliga köparen. — Sålunda finnes till exempel ingen anordning om de 900 dukaternas utbetalande af drottningens, eller Kronans, medel. Deremot förekommer i DE LA GARDIES Tyska registratur* öfver afgångna skrivelser, å bladet 51, följande: "1651, Oktober 18 Stockholm. Obligation für Schlangenfeldt auf 2000 Rdr." Enligt all sannolikhet åsyftar denna anteckning en förbindelse till SCHLANGENFELDT, hufvudsakligen för dennes utläggande af den STEPHANISKA samlingens lösen. Förmodligen lär väl ej en af DE LA GARDIES hofjunkare afrest med summan, om drottningen betalat den. — Till dessa sannolikheter kommer slutligen det ovedersägliga faktum, att DE LA GARDIE verkligen ägde samlingen, såsom vi se af hans gåfvor till Upsala Universitets bibliothek och Antiquitets-Kollegium, hufvudsakligen bestående af handskrifter ur den STEPHANISKA "förseglade manuskript-kistan." — Öfver denna hade jag väl ämnat meddela utkast till en förteckning, för så vidt sådant efter 2 århundradens förlopp är möjligt. Den härtill nödiga undersökningen, liksom flera andra, har jag dock ej kunnat afsluta, hindrad af det oerhörda förhållandet, att en så stor mängd handskrifter,** sedan många år, äro utlånade åt professor SCHLYTER i Lund, och följaktligen otillgängliga. Emellertid vill jag här uppgifva de handskrifter, om hvilka jag *nu* känner, att de tillhört STEPHANIUS, enligt hvad hans prydliga handstil i dem utvisar. Jag inskränker mig till ett blott anförande af nummerna i DE LA GARDIESKA donations-katalogen 1672, och MOLBECHS *Danske Haandskrifter i det Kongelige Bibliothek i Stockholm* 1843, öfverlemnande åt annan man, hälst Dansk, såsom med ämnet mera förtrogen än väntas kan af en främmande, att gifva den lärda världen beskrifningar, bättre än de nämnda svarande mot nutidens fordringar.

De i Upsala befintliga hithörande äro:

N:o IV—VII (ett band), VIII, IX, XII—XVI (ett band), XVII, XVIII, XXI, XXV—XXIX (ett band), XXX—XXXII

* Funnen i Kammar-Kollegium af Hr RAPPE, som lemnat mig under rättelsen.

** Ej mindre än 248 från Riks-Bibliotheket; omkring 200 från öfriga samlingar. Deraf äro öfver 100 Danska, Norska och Isländska.

(ett band), XXXIII, XXXVII, XXXIX, XL, XLI—XLII (ett band), XLIII, XLVII, L, LI, LII—LIII (ett band), LV, LXIV, samt utan nummer: Vetus Cato. Novus Cato. 6 blad, 4:o. — Lectio-
 num Historicarum Adversaria. Leidæ 1629. 14 May. 4 blad, 4:o. —
 Vocum et Locutionum rariorum Indiculus. 1635. Postr. Cal. Mart.
 4 blad, 4:o. — Index Phraseologias Ovidianæ. 12 blad, 4:o. —
 Breve Chronicon Archiepiscoporum Lyndensium ante CCLXXXI
 annos conscriptum a Nicolao Johannis Filio Archiepiscopo Lyn-
 densi Stephanus Johannis Stephanus ex dvobus optimæ notæ MS.
 codicibus edidit c1632. 7 blad, 4:o. — Syllabus Vocum et Lo-
 cutionum rariorum ex Josephi Devonis Libris VI de Bello Troiano.
 Die 23 Februarij 1633. 7 blad, 8:o. — Ciceronis Cato Major
 illustratus. Börjad $\frac{21}{3}$ slutad $\frac{23}{6}$ 1636. 32 blad, 4:o. Alltsammans
 skrivet af STEPHANIUS och inhäftadt i ett pergaments-omslag. —
 Af de öfriga nummerna,* med undantag af I och II, hafva sannolikt
 de flesta tillhört STEPHANIUS; man har eljest ingen förklarings-
 grund huru så många Danska och Norska handskrifter kommit i
 DE LA GARDIES ägo.

De i Stockholm** äro, så vidt jag nu känner: N:o 9, 25,
 50 efter MOLBECHS nummer, samt "B. 75" Skåne-lag på perga-
 ment, och sannolikt "C. 96", Waldemars jordebok af 1231, hvil-
 ken förmodligen vid något särskildt tillfälle skänktes af DE LA GARDIE
 till Antiqvitetens-Kollegium, och då detta upplöstes kom till Biblio-
 theket. Hit höra väl ock de öfriga Danska handskrifterna af
 DE LA GARDIES gåfva till nämnde verk, uppräknade bakefter den
 Upsaliska donations-katalogen; de äro nu, jemte B. 95 och C. 96,
 hos SCHLYTER.

"Stephanii Exempla Litterarum ad varios scriptarum; ab anno
 1626 Lugduni et Soræ. fol. 853" togs ur DE LA GARDIES samling
 till Antiqvitetens-Kollegium $\frac{18}{11}$ 1686; men finnes nu icke.

Af de 2 i brevexlingen omnämnda förteckningarne öfver de
 tryckta böckerna, känner jag nu ej något spår.

* III uppbrann 1702; X och XI äro i Köbenhavn för närvarande;
 XLIV hos SCHLYTER.

** Riks-Bibliothekets Danska, och andra här möjligen ifrågakommande
 handskrifter, äro till största delen ur andra samlingar än STEPHANII,
 eller yngre än hans tid.

